

Jaarbericht 2023

Stichting Kinderopvang Friesland
Vijverstraat 17
Franeker

blz.

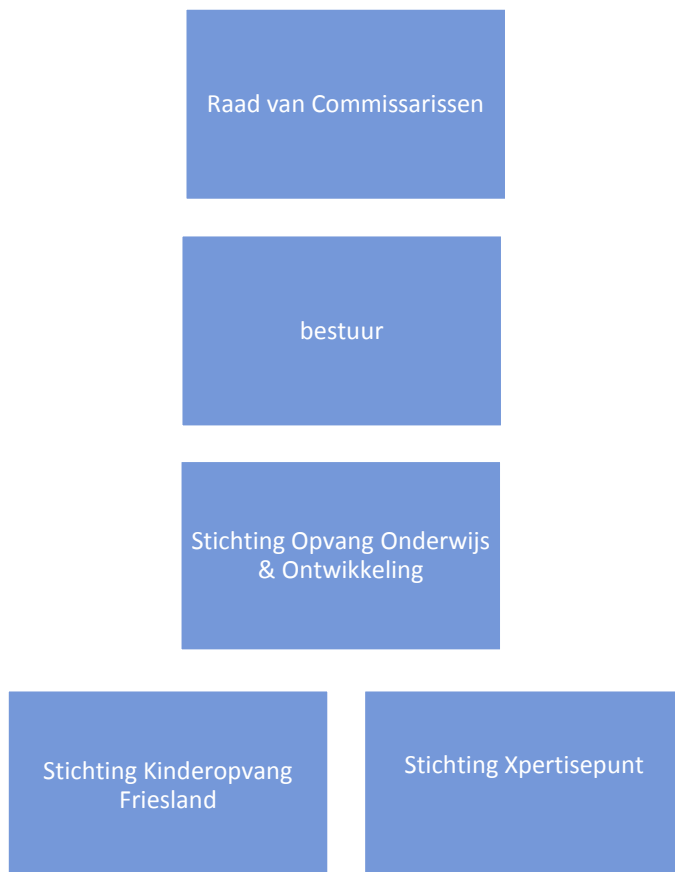
Inhoudsopgave	1
Bestuursverslag	2
Resultaatvergelijking	6
Financiële positie	8
Fiscale positie 2023	10
Jaarrekening 2023	11
Balans per 31 december 2023	12
Winst- en verliesrekening 2023	14
Kasstroomoverzicht 2023	15
Grondslagen	16
Toelichting op de balans per 31 december 2023	19
Toelichting winst- en verliesrekening 2023	24
Overige toelichtingen	27
Overige gegevens	28
Controleverklaring van de accountant	29

BESTUURSVERSLAG OVER 2023

Doelstelling

Stichting Kinderopvang Friesland heeft de volgende maatschappelijke doelstelling:
Stichting Kinderopvang Friesland biedt ontwikkelingsgerichte begeleiding aan kinderen van 0 tot 13 jaar in een veilige en inspirerende omgeving in kindercentra, peuterspeelzalen en bij gastouders. Stichting Kinderopvang Friesland is voorwaardenscheppend voor ouders om zorg voor kinderen en arbeid te combineren en biedt een gedifferentieerd en samenhangend aanbod.

Structuur

Stichting Kinderopvang Friesland

De Stichting Kinderopvang Friesland is in de regio de grootste aanbieder van kinderopvang voor kinderen van 0 tot 13 jaar. We bieden continuïteit en kwaliteit en spelen in op nieuwe ontwikkelingen. Onder kinderopvang wordt hier verstaan: “Kinderopvang is het – in herkenbaar organisatorisch verband – voorzien in verzorging, begeleiding en aanvullende opvoeding van kinderen (0 jaar tot einde basisschool) door anderen dan de eigen ouders of verzorgers, op een wijze die is aangepast aan enerzijds de tijdsduur per etmaal, en de leeftijd van de kinderen, anderzijds aan de behoefte van ouders of verzorgers.”

In onze organisatie staat het kind centraal! Het kind moet zich thuis voelen en veiligheid ervaren. Onze medewerkers zijn betrokken en werken met plezier. We geven ruimte voor ontwikkeling en zelfontplooiing, en stimuleren het nemen van initiatieven. Onze organisatie is open en transparant, we werken doelmatig en efficiënt. Wij werken klantgericht, dat betekent dat we positief en respectvol met elkaar en met onze klanten omgaan. We staan open voor nieuwe ideeën hebben respect voor andere opvattingen en bieden ruimte voor discussie en overleg.

Vanuit deze Missie en Visie streeft de Stichting naar continuïteit en waar mogelijk naar samenwerkingsverbanden met regionale zorgaanbieders en scholen. Door middel van samenwerking streeft de Stichting naar een verdieping van de kwaliteit om op deze wijze specifieke en professionele deskundigheid binnen de organisatie te halen ter ondersteuning van het primaire proces. Door een verbreding van het dienstenaanbod binnen het product kinderopvang streeft de Stichting naar een aanbod dat uitstekend bij de wensen en vragen van haar klanten aansluit.

Ontwikkelingen

Algemeen

In 2023 is het aantal kinderen dat onze kinderopvanglocaties bezoekt weer gegroeid. We hebben een nieuw pedagogisch fundament vastgesteld. Het pedagogisch fundament geeft onze medewerkers handvaten voor hun beroepshouding en onze pedagogische aanpak. Ouders en kinderen geeft het informatie over wat ze van ons kunnen verwachten. Onze samenwerkingspartners kunnen ons “professionele hart” herkennen, de basis voor onze samenwerking.

Organisatie

De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen zo laag mogelijk in de organisatie. Doordat beslissingen genomen worden door de medewerkers die ook direct contact hebben met de klant, ontstaat meer ondernemerschap en minder bureaucratie. Medewerkers worden ondersteund door het Xpertisepunt. De expertisegebieden van deze organisatie zijn o.a. Activiteiten, Beleid & Organisatie, GGD, Gordon, Kwaliteit, Logopedie, Natuureducatie, Personeel, Projecten, PR, Verzuim & Trajectbegeleiding, VVE en Zorg.

IKC-vorming met onderwijs

De Stichting Kinderopvang Friesland is een voorloper op het gebied van IKC-vorming. Samen met scholenkoepels wordt vorm en inhoud gegeven aan diverse modellen waarmee de opvang op kwalitatief hoogwaardige en verantwoorde wijze wordt geëxploiteerd. Door onze kennis en expertise te delen en deze voor een ieder beschikbaar te stellen, kunnen we opvang, onderwijs en maatschappij nader tot elkaar laten komen. Hoe korter de lijnen, des te groter de betrokkenheid rondom het kind. Flexibiliteit en maatwerk wordt toepasbaar, waardoor adequaat kan worden ingespeeld op de regionale situatie en individuele behoefte.

Duurzame inzetbaarheid

De focus ligt op duurzame inzetbaarheid. We streven naar een situatie waarin een ieder met veel plezier werkt. Waar kunnen we als organisatie ontwikkelen, maar vooral ook waar liggen de individuele ontwikkelingsmogelijkheden. We proberen medewerkers bewust te maken van de mogelijkheden en nieuwe bewegingen in gang te zetten.

Financieel

Situatie per balansdatum en resultaat over het boekjaar

Stichting Kinderopvang Friesland heeft over 2023 een negatief resultaat na belastingen behaald van € 337.000 . Dit resultaat is ten opzichte van 2022 verminderd met € 834.000. De vraag naar opvang neemt na stabilisatie in de coronacrisis weer toe. Gedurende 2023 heeft er uitbreiding plaatsgevonden door het openen van enkele nieuwe locaties. De bezetting van de peuteropvang, de kinderdagverblijven en de buitenschoolse opvang is toegenomen. De gastouderopvang kent daarentegen een terugloop.

In 2023 is naast de pedagogisch medewerkers ook extra geïnvesteerd in medewerkers in opleiding, BBL-trajecten en student-medewerkers.

Het eigen vermogen bedroeg ultimo 2023 € 8,4 miljoen (2022: € 8,8 miljoen), zijnde 59,0% van het balanstotaal (2022: 64,4%). Solide balansverhoudingen zijn daarmee gecontinueerd. De kasstromen laten een negatief beeld zien over 2023, te weten € 1,2 miljoen (2022: € 1,1 miljoen positief).

Risico's en mogelijke onzekerheden

De kinderopvang sector is en blijft altijd afhankelijk van de economische ontwikkelingen, de arbeidsmarkt en de omgeving. Door een gewijzigde organisatiestructuur is de Stichting Kinderopvang Friesland in staat om in te spelen op datgene wat de markt vraagt. Het gaat om het creëren van een optimale ontwikkelingswereld voor de kinderen. De Stichting doet dit in nauwe samenwerking met de sociale partners op dit gebied.

De overheid als financieringsbron voor betaalbare kinderopvang is van groot belang voor de sector. Voor een groot deel zijn ouder(s)/verzorger(s) afhankelijk van deze bijdrage om gebruik te kunnen maken van de opvang. Komt deze financieringsbron te vervallen dan zal dit van directe invloed zijn op de vraag naar opvang.

Het aantrekken van voldoende gekwalificeerde arbeidskrachten is tevens van belang om de continuïteit van de opvang te borgen. Wij willen een aantrekkelijke werkgever zijn voor onze medewerkers. Dit doen we o.a. door het bieden van een fijne werksfeer en het bieden van ruimte en ontwikkelingsmogelijkheden voor medewerkers. Ook interne opleidingstrajecten dragen bij in het voorzien van voldoende gekwalificeerd personeelsbestand.

De ontwikkelingen binnen de kinderopvang zorgen voor gewijzigde processen en procedures. Op dit moment is de aandacht gericht op het optimaliseren van de interne beheersing d.m.v. het opnieuw beschrijven van processen en procedures en de daarbij behorende rollen en rechten van medewerkers.

Om risico's in financieel opzicht te beperken is een 4-ogenprincipe toegepast op de spaarrekening van de Stichting middels een overeenkomst met de ABN Amro. Zowel de bestuurder als de vervangend bestuurder moeten beide tekenen voor transacties van de spaarrekening.

Voor de nieuw in te richten administratie, waarmee effectiever en efficiënter gewerkt kan worden, is nieuwe fiatteringssoftware aangeschaft om het risico van onrechtmatige betalingen tegen te gaan. Facturen worden, na het boeken, pas vrijgegeven voor betaling wanneer de laatste fiatteur de goedkeuring op de factuur heeft gegeven.. boekingsgegevens.

De energielasten stijgen, de personele lasten nemen al geruime tijd toe en zullen in 2024 verder stijgen. Huren zullen geïndexeerd worden en het debiteurenrisico kan toenemen. We hebben een financiële buffer wat ons veerkracht biedt bij onvoorziene omstandigheden.

Toekomst

De kinderopvangbranche is volop in beweging. Fantastisch, want dit biedt kansen voor kinderen! Als kinderopvangorganisatie zien we het als onze verantwoordelijkheid om jonge kinderen optimaal te laten ontwikkelen. Dit doen we op diverse terreinen in nauwe samenwerking met onderwijs, zorg en welzijn. We leggen de basis voor de ontwikkelkansen en het toekomstperspectief van onze kinderen.

Om de personeelstekorten voor de toekomst te beperken, zetten we in op een duurzaam personeelsbeleid. Zij-instromers worden via diverse trajecten opgeleid binnen onze organisatie.

We kunnen echter veel meer betekenen voor veel meer kinderen, als we ons niet beperken tot onze eigen kinderopvanginstelling. Door onze kennis en expertise te delen en deze voor een ieder beschikbaar te stellen, kunnen we opvang, onderwijs en maatschappij nader tot elkaar laten komen. Hoe korter de lijnen, des te groter de betrokkenheid rondom het kind. Flexibiliteit en maatwerk wordt toepasbaar, waardoor adequaat kan worden ingespeeld op de regionale situatie en individuele behoefte.

Om de kansen optimaal te benutten en in te kunnen zetten, is het Xpertisepunt ontwikkeld. Uniek aan het Xpertisepunt is, dat het vraag en aanbod op allerlei vlakken bij elkaar brengt. Vraag, voor diegene die behoefte heeft aan kennis, ondersteuning, methodieken en/of nieuwe inzichten. Aanbod, voor diegene die expertise wil delen/inzetten ten behoeve van het bevorderen van de ontwikkeling van het kind.

Het Xpertisepunt zal zich de komende jaren naast het kenniscentrum verder ontwikkelen als opleidingsinstituut.

De verwachting voor de komende jaren is dat de continuïteit van de Stichting blijft aanhouden. We merken dat we door de nieuwe organisatiestructuur steeds beter in kunnen spelen op dat waar daadwerkelijk behoefte aan is. We kunnen efficiënter en doelmatiger werken. Ook de begroting voor 2024 toont een positief resultaat.

Resultaatvergelijking

Zoals blijkt uit de winst- en verliesrekening bedraagt het resultaat na belasting over 2023 € -337.171 (2022: € 497.306). Teneinde inzicht te geven in de ontwikkeling van het resultaat over 2023 volgt hierna een overzicht gebaseerd op de winst- en verliesrekening over 2023 met ter vergelijking de winst- en verliesrekening over 2022. Opbrengsten en kosten zijn hierbij uitgedrukt in euro's en in een percentage van de omzet.

	2023		2022	
Netto-omzet	24.613.104	100,0%	21.771.540	100,0%
Som der bedrijfsopbrengsten	24.613.104	100,0%	21.771.540	100,0%
Kosten uitbesteed werk	2.013.784	8,2%	1.885.665	8,7%
Lonen en salarissen	14.098.195	57,3%	11.890.810	54,6%
Sociale lasten en pensioenlasten	3.661.960	14,9%	3.014.934	13,8%
Afschrijvingen immateriële en materiële activa	491.121	2,0%	406.479	1,9%
Overige personeelskosten	1.265.107	5,1%	585.465	2,7%
Huisvestingskosten	1.856.404	7,5%	1.669.951	7,7%
Exploitatiekosten	673.076	2,7%	560.106	2,6%
Kantoorkosten	927.527	3,8%	742.879	3,4%
Verkoopkosten	13.828	0,1%	243.696	1,1%
Algemene kosten	85.802	0,3%	112.247	0,5%
Som der bedrijfslasten	25.086.804	101,9%	21.112.232	97,0%
Bedrijfsresultaat	-473.700	-1,9%	659.308	3,0%
Rentelasten en soortgelijke kosten	-12.269	0,0%	-38.854	-0,2%
Waardeverandering vordering financiële vaste activa	24.923	0,1%	3.560	0,0%
Resultaat voor belastingen	-461.046	-1,9%	624.014	2,9%
Vennootschapsbelasting	123.875	0,5%	-126.708	-0,6%
Netto resultaat	-337.171	-1,4%	497.306	2,3%

Toelichting bedrijfsresultaat

Bedrijfsresultaat gunstiger door:

Hogere bedrijfsopbrengsten	2.841.564	
Lagere verkoopkosten	229.868	
Lagere algemene kosten	26.445	
		3.097.877

Bedrijfsresultaat ongunstiger door:

Hogere kosten uitbesteed werk	128.119	
Hogere lonen en salarissen	2.207.385	
Hogere sociale lasten en pensioenlasten	647.026	
Hogere afschrijvingen immateriële en materiële activa	84.642	
Hogere overige personeelskosten	679.642	
Hogere huisvestingskosten	186.453	
Hogere exploitatiekosten	112.970	
Hogere kantoorkosten	184.648	
		4.230.885

Lager bedrijfsresultaat

-1.133.008

Financiële positie

In het navolgende is er een analyse van de financiële positie opgesteld. Opgemerkt dient te worden dat de omvang van balansposten in de loop van een jaar kan fluctueren en dat de waarde per balansdatum aanmerkelijk kan afwijken van een willekeurige andere in het verslagjaar gekozen datum. Kengetallen kunnen hierdoor zijn beïnvloed.

Onderstaand volgt een samenvatting van de balans per 31 december 2023 en per 31 december 2022:

	31 dec 2023		31 dec 2022	
Activa				
Immateriële vaste activa	537.988	3,8%	453.267	3,2%
Materiële vaste activa	4.242.314	29,8%	3.823.978	27,4%
Vorderingen en overlopende activa	2.600.640	18,2%	1.588.058	11,4%
Liquide middelen	6.871.634	48,2%	8.088.116	58,0%
	14.252.576	100,0%	13.953.419	100,0%
Passiva				
Eigen vermogen	8.416.024	59,0%	8.753.197	62,7%
Voorzieningen	338.743	2,4%	398.131	2,9%
Kortlopende schulden	5.497.809	38,6%	4.802.091	34,4%
	14.252.576	100,0%	13.953.419	100,0%

Werkkapitaal

Op basis van de voorgaande balans kan een opstelling worden opgegeven van het werkkapitaal. Onder werkkapitaal wordt verstaan het geheel van vlottende activa verminderd met de kortlopende schulden. De omvang van het werkkapitaal geeft informatie over de liquiditeitspositie van de onderneming.

	31 dec 2023	31 dec 2022	verschil
Vorderingen en overlopende activa	2.600.640	1.588.058	1.012.582
Liquide middelen	6.871.634	8.088.116	-1.216.482
	9.472.274	9.676.174	-203.900
Af: Kortlopende schulden	-5.497.809	-4.802.091	-695.718
Netto werkkapitaal	3.974.465	4.874.083	-899.618

Solvabiliteit

Uit de solvabiliteit - de verhouding tussen het eigen vermogen en het vreemd vermogen dan wel de verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal vermogen - blijkt het weerstandsvermogen van een onderneming. Hoe hoog deze solvabiliteit moet zijn, hangt af van de aard van de onderneming. Hiervoor kunnen geen algemeen geldende normen worden gegeven. Met behulp van onderstaande kengetallen kan een inzicht worden verkregen in de solvabiliteit van de onderneming.

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
Verhouding eigen vermogen / vreemd vermogen	144,2%	168,3%
Verhouding eigen vermogen / totaal vermogen	59,0%	62,7%

Liquiditeit

Uit de liquiditeit, zijnde de verhouding tussen vlottende activa en de kortlopende schulden, blijkt in hoeverre een onderneming aan haar financiële verplichtingen op korte termijn kan voldoen. Met behulp van onderstaande kengetallen kan een inzicht worden verkregen in de liquiditeitspositie van de onderneming.

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
Quick ratio		
(vorderingen, effecten en liquide middelen - voorraden) / kortlopende schulden	1,7	2,0
Current ratio		
(vorderingen, effecten en liquide middelen) / kortlopende schulden	1,7	2,0

Fiscale positie

Fiscale eenheid

Met ingang van 1 november 2021 is Stichting Kinderopvang Friesland met de volgende vennootschappen opgenomen in de fiscale eenheid voor de Omzetbelasting:

Stichting Opvang, Onderwijs en Ontwikkeling

Stichting Xpertisepunt

Stichting Tussenschoolse Opvang Friesland

Vennootschapsbelasting

Belastbaar bedrag en belasting boekjaar

Het belastbaar bedrag is als volgt te berekenen:

Resultaat voor belastingen	-461.046
Fiscale afschrijving lager dan commerciële afschrijving	63.037
Fiscaal niet-afteikbaar deel van de kosten	23.150
Verschil tussen fiscaal en commercieel boekresultaat	0
Desinvesteringsbijtelling	0
Fiscale afschrijving hoger dan commerciële afschrijving	0
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	0
Investeringsaftrek	0
Belastbaar bedrag	<u><u>-374.859</u></u>

De belasting volgens de winst-en-verliesrekening is als volgt te berekenen:

	percentage	grondslag	bedrag
Belasting over belastbaar bedrag			
Te verrekenen met 2022	15,0%	-85.796	-12.869
Te verrekenen met 2022	25,8%	-289.063	-74.578
			<u><u>-87.448</u></u>

Correcties voorgaande jaren	-7.038
Mutatie voorziening voor latente belastingen	29.389
Belastingen volgens de winst-en-verliesrekening	<u><u>-123.875</u></u>

Saldo te vorderen volgens jaarrekening 2022	181.506
Correctie op aangifte 2022	7.038
Te vorderen per 31 december 2022	<u><u>188.544</u></u>

Te verrekenen vennootschapsbelasting 2023	87.448
Af: betaald op voorlopige aanslag	396.138
Te vorderen over 2023	<u><u>483.586</u></u>

Per saldo te vorderen	<u><u>672.130</u></u>
-----------------------	-----------------------

Jaarrekening 2023

Balans per 31 december 2023

(voor resultaatsbestemming)

	31 dec 2023	31 dec 2022
ACTIVA		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Software	153.535	47.154
Gebruiksrechten	384.453	406.113
	537.988	453.267
Materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	2.442.317	2.546.976
Verbouwingen	1.292.018	886.768
Inventaris	507.979	390.234
	4.242.314	3.823.978
Vlottende activa		
Vorderingen en overlopende activa		
Handelsdebiteuren	319.821	428.645
Vorderingen op groepsmaatschappijen	305.703	215.275
Belastingen en premies sociale verzekeringen	672.130	181.506
Overige vorderingen en overlopende activa	1.302.986	762.632
	2.600.640	1.588.058
Liquide middelen		
Rekening courant bank	6.674.800	7.966.277
Kruisposten	27.077	15.170
Overige banken	169.757	106.669
	6.871.634	8.088.116
	14.252.576	13.953.419

Balans per 31 december 2023

(voor resultaatsbestemming)

	31 dec 2023	31 dec 2022
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Overige reserves	8.752.631	8.255.325
Onverdeelde winst	<u>-337.171</u>	<u>497.306</u>
	8.415.460	8.752.631
Voorzieningen		
Voorziening langdurig zieke medewerkers	92.474	122.473
Voorziening belastinglatentie	<u>246.269</u>	<u>275.658</u>
	338.743	398.131
Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	406.486	488.644
Belastingen en premies sociale verzekeringen	645.289	528.105
Schulden ter zake van pensioenen	417.931	405.331
Overige schulden en overlopende activa	<u>4.028.667</u>	<u>3.380.577</u>
	5.498.373	4.802.657
	<u>14.252.576</u>	<u>13.953.419</u>

Winst- en verliesrekening over 2023

	2023	2022
Netto-omzet	24.613.104	21.771.540
Som der bedrijfsopbrengsten	24.613.104	21.771.540
Kosten uitbesteed werk	2.013.784	1.885.665
Lonen en salarissen	14.098.195	11.890.810
Sociale lasten en pensioenlasten	3.661.960	3.014.934
Afschrijvingen immateriële en materiële activa	491.121	406.479
Overige personeelskosten	1.265.107	585.465
Huisvestingskosten	1.856.404	1.669.951
Exploitatiekosten	673.076	560.106
Kantoorkosten	927.527	742.879
Verkoopkosten	13.828	243.696
Algemene kosten	85.802	112.247
Som der bedrijfslasten	25.086.804	21.112.232
Bedrijfsresultaat	-473.700	659.308
Rentelasten en soortgelijke kosten	-12.269	-38.854
Waardeverandering vordering financiële vaste activa	24.923	3.560
Resultaat voor belastingen	-461.046	624.014
Vennootschapsbelasting	123.875	-126.708
Resultaat na belastingen	-337.171	497.306

Kasstroomoverzicht 2023

	2023	2022
Bedrijfsresultaat	-473.700	659.308
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen (en overige waardeveranderingen)	491.121	406.479
Mutatie voorzieningen	-59.388	49.175
	431.733	455.654
Veranderingen in werkkapitaal:		
Mutatie debiteuren	108.824	-133.179
Mutatie kortlopende vorderingen	-1.121.406	-115.077
Mutatie vordering financiële vaste activa	24.923	3.559
Mutatie crediteuren	-82.158	371.554
Mutatie kortlopende schulden	777.876	853.356
	-291.941	980.213
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-333.908	2.095.175
Ontvangen/betaalde rentes	-12.269	-38.854
Betaalde vennootschapsbelasting	123.875	-126.708
	111.606	-165.562
Kasstroom uit operationele activiteiten	-222.302	1.930.153
(Des)investeringen in immateriele vaste activa	-84.706	44.652
(Des)investeringen in materiele vaste activa	-418.336	-476.508
(Des)investeringen in financiële vaste activa	0	45.548
Waarvan afschrijvingen	-491.121	-406.479
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-994.163	-792.787
Mutatie rekening courantschuld kredietinstellingen	0	0
Mutatie vermogencomponenten	-17	551
Mutatie langlopende schulden	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-17	551
Netto kasstroom	-1.216.482	1.137.917
Koers- en omrekeningsverschillen op geldmiddelen	0	0
Mutatie geldmiddelen	-1.216.482	1.137.917

4. GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemene toelichting

De activiteiten van Stichting Kinderopvang Friesland bestaan voornamelijk uit het bieden van verantwoorde kinderopvang aan ouders en/of verzorgers voor hun, respectievelijk door hen verzorgde, kinderen. Waarbij aan de kinderen integrale ontplooiingskansen geboden worden. Opvang geschiedt door door de stichting aangestelde personen.

De stichting is gevestigd te Franeker en ingeschreven in het Stichtingenregister bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 41002574.

Verbonden Partijen

De stichting Kinderopvang Friesland is bestuurlijk verbonden met de stichting Opvang, Onderwijs en Ontwikkeling, de stichting Xpertisepunt, de stichting Tussenschoolse opvang. Deze stichtingen vormen per 1 november 2021 een fiscale eenheid voor de Omzetbelasting

Consolidatie

De stichting maakt deel uit van een groep met Stichting Onderwijs Ontwikkeling en Organisatie als hoofd, die de financiële gegevens van de stichting opneemt in haar geconsolideerde jaarrekening. Stichting Kinderopvang Friesland heeft geopteerd voor de vrijstelling van consolidatie met stichting Tussenschoolse opvang op basis van art. 2:408 lid 1 BW

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Kinderopvang Friesland zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 boek 2 BW. Eveneens is richtlijn 630 "Commerciële stichtingen en verenigingen" van toepassing.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders vermeld, tegen nominale waarde. Baten worden toegerekend aan de periode waarop ze zijn gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Door afrondingsverschillen kunnen er kleine afwijkingen in tellingen ontstaan.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen. Dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Financiële vaste activa

Vorderingen op groepsmaatschappijen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. De vorderingen hebben een looptijd van korter dan 1 jaar, tenzij anders vermeld.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden indien het saldo van alle bij de betreffende bank lopende rekeningen negatief staat. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Algemeen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Latente belastingverplichtingen

volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingverplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld. Belastinglatenties worden gewaardeerd op nominale waarde.

Kortlopende schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio. De kortlopende schulden hebben allen een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde benadert de boekwaarde hebben vanwege het kortlopende karakter ervan.

Pensioenen

Stichting Kinderopvang Friesland heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de op het verslagjaar betrekking hebbende baten en lasten met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Omzet

Onder de netto-omzet wordt verantwoord de omzet uit de exploitatie van kinderdagverblijven, buiten- en tussenschoolse opvang, gastouderopvang en peuterspeelzalen.

Personeelskosten

De aan het personeel verschuldigde beloningen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van de verwachte economische levensduur.

Belastingen

De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet aftrekbare lasten.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en de kortlopende schulden aan kredietinstellingen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Activa

Immateriële vaste activa

	Gebruiks- rechten	Software	Totaal
	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2023	406.113	47.154	453.267
Investerings immateriële vaste activa	0	136.968	136.968
Afschrijvingen	-21.659	-30.587	-52.246
Boekwaarde per 31 december 2023	384.453	153.535	537.988
Aanschafwaarde	433.187	251.858	685.045
Cumulatieve afschrijvingen	-48.734	-98.323	-147.057
Boekwaarde per 31 december 2023	384.453	153.535	537.988

<i>Afschrijvingspercentages</i>	%
Software	20-30
Gebruiksrechten	5

Materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Verbouw- ingen	Inventaris	Totaal
	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2023	2.546.976	886.768	390.234	3.823.978
Investerings materiële vaste activa	0	574.501	282.709	857.210
Afschrijvingen	-104.659	-169.251	-164.964	-438.874
Boekwaarde per 31 december 2023	2.442.317	1.292.018	507.979	4.242.314
Aanschafwaarde	4.137.702	2.915.668	3.244.623	10.297.993
Cumulatieve afschrijvingen	-1.695.385	-1.623.650	-2.736.644	-6.055.679
Boekwaarde per 31 december 2023	2.442.317	1.292.018	507.979	4.242.314

<i>Afschrijvingspercentages</i>	%
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	0-5
Verbouwingen	5-10
Inventaris	10-20

Financiële vaste activa

Vorderingen op groepsmaatschappijen

	31 dec 2023	31 dec 2022
Vordering op stichting TSO	297.968	322.891
Voorziening TSO	-297.968	-322.891
	<u>0</u>	<u>0</u>

De voorziening TSO is in 2021 gevormd in verband met de onzekerheid over de inbaarheid. De mate van inbaarheid is in 2023 niet gewijzigd. De vordering muteert jaarlijks met het exploitatiesaldo van de TSO.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>		
Handelsdebiteuren	319.821	428.645
Overige vorderingen en overlopende activa	1.302.986	762.632
	<u>1.622.807</u>	<u>1.191.277</u>
 Handelsdebiteuren		
Debiteuren	554.089	736.276
Voorziening dubieuze debiteuren	-234.268	-307.631
	<u>319.821</u>	<u>428.645</u>
 Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Vordering op stichting opvang, onderwijs en ontwikkeling	43.563	18.978
Vordering op stichting Xpertisepunt	262.140	196.297
	<u>305.703</u>	<u>215.275</u>
 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Vennootschapsbelasting	672.130	181.506
	<u>672.130</u>	<u>181.506</u>
 Overige vorderingen en overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	136.841	47.748
Te ontvangen ziekengeld	56.138	0
Te ontvangen afrekeningen energie	104.958	0
Te ontvangen afrekeningen VVE	19.782	0
Verzekeringspremie	9.640	8.005
Bedrijfsfitness	16.002	9.994
Fiesplan medewerkers	16.871	12.861
Nog te factureren omzet	327.333	242.591
Subsidies	600.373	400.982
Overige vorderingen	15.048	40.451
	<u>1.302.986</u>	<u>762.632</u>
 <u>Liquide middelen</u>		
 Rekening courant bank		
ABN AMRO BV	694.800	1.888.475
ABN AMRO rekeningen op locaties	1.930	128.437
ABN AMRO vermogens- en spaarrekeningen	5.028.992	5.000.017
Rabobank	949.078	949.348
	<u>6.674.800</u>	<u>7.966.277</u>
 Kruisposten		
Kruisposten	0	494
Incasso's onderweg	27.077	14.676
	<u>27.077</u>	<u>15.170</u>
 Overige banken		
SimplifiedCard	169.757	106.669
	<u>169.757</u>	<u>106.669</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Passiva

Eigen vermogen

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
Overige reserves		
Stand per 1 januari	8.752.631	8.255.325
Onverdeelde winst	-337.171	497.306
Stand per 31 december	<u>8.415.460</u>	<u>8.752.631</u>

Voorzieningen

Voorziening langdurig zieke medewerkers	2023
Stand per 1 januari 2023	122.473
Dotatie/onttrekking	-29.999
Stand per 31 december 2023	<u>92.474</u>

De voorziening langdurig zieke medewerkers is in 2021 gevormd ter dekking van de verwachten kosten op korte termijn. Jaarlijks wordt opnieuw bepaald wat de hoogte van de voorziening moet zijn.

Latente belastingverplichtingen

Deze voorziening heeft betrekking op de tijdelijke verschillen tussen de waardering in de jaarrekening en de fiscale waardering van activa en passiva. De voorziening is berekend naar het geldende belastingtarief van 25,8%

	Boek- waarde bedrijfs- economisch	Boek waarde fiscaal	Vershil	Bedrag Voor- ziening
	€	€	€	€
Materiële vaste activa	4.242.314	3.287.782	954.532	246.269
	<u>4.242.314</u>	<u>3.287.782</u>	<u>954.532</u>	<u>246.269</u>

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
	€	€
Stand per 1 januari	275.658	328.376
Dotatie/onttrekking	-29.389	-52.718
Stand per 31 december	<u>246.269</u>	<u>275.658</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Kortlopende schulden

	<u>31 dec 2023</u>	<u>31 dec 2022</u>
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	<u>406.486</u>	<u>488.644</u>
Hieronder begrepen verschuldigd nettoloon	<u>93.714</u>	<u>156.123</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	<u>645.289</u>	<u>528.105</u>
	<u>645.289</u>	<u>528.105</u>
Schulden ter zake van pensioenen		
Pensioenpremies	<u>417.931</u>	<u>405.331</u>
	<u>417.931</u>	<u>405.331</u>
 Overige schulden en overlopende activa		
Vooruitontvangen omzet	1.899.488	1.582.083
Vakantiegeld	627.777	538.132
Schuld verlof opname	633.658	492.913
Gastouders	125.186	134.393
Accountantskosten	85.910	70.907
Nog te betalen posten	159.233	185.808
Subsidie	494.849	375.809
Overige schulden	<u>2.566</u>	<u>532</u>
	<u>4.028.667</u>	<u>3.380.011</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Huurverplichtingen onroerende zaken

De stichting is meerjarige financiële verplichtingen aangegaan ter zake van huur van bedrijfsruimten ter grootte van een jaarlijkse huur van € 988.916
De verplichtingen zijn in het algemeen aangegaan voor onbepaalde tijd.

Verplichtingen < 1 jaar € 988.916
Verplichtingen < 5 jaar € 3.335.604

Verhuurrechten onroerende zaken

De stichting is meerjarige financiële verplichtingen aangegaan ter zake van verhuur van bedrijfsruimten ter grootte van een jaarlijkse huur van € 36.000.

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid

Stichting Kinderopvang Friesland vormt met Stichting Tussenschoolse Opvang Friesland, de stichting opvang, onderwijs en ontwikkeling en de stichting Xpertisepunt sinds 1 november 2021 fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Op grond van de Invorderingswet zijn de stichtingen ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de combinatie verschuldigde omzetbelasting.

NIET VERWERKTE VERPLICHTINGEN

De belastingdienst heeft aangekondigd vennootschapsbelasting te willen naheffen over vrijgevallende verplichtingen uit eerdere jaren. Het gaat om verplichtingen van in totaal bijna 1,2 miljoen. De directie heeft bezwaar gemaakt tegen dit voornemen omdat de vrijval reeds in de heffing is betrokken. In 2023 is er nog geen besluit ontvangen op dit bezwaar

Toelichting op de winst- en verliesrekening over 2023

	2023	2022
Netto-omzet		
Peuterspeelzaal	3.552.154	3.606.380
Vraagouders bedrijfsgericht	2.130.084	2.215.602
Kinderdagverblijf	10.367.173	8.780.151
Buitenschoolse opvang	8.013.008	6.944.050
Subsidie voorgaande jaren	23.455	-800
Ouderbijdrage vervoer	1.229	827
Inkomsten Xpertisepunt	251.464	0
Doorbelaste loonkosten	274.537	225.330
Som der bedrijfsopbrengsten	24.613.104	21.771.540
Kosten uitbesteed werk		
Vergoeding aan gastouders	1.768.911	1.835.745
Expertisekosten	244.873	49.920
	2.013.784	1.885.665
Lonen en salarissen		
Loonkosten	13.191.676	10.925.481
Reservering vakantietoeslag	1.079.958	900.304
Eindejaarsuitkering	383.608	323.752
Ziekengeld	-513.269	-300.809
Loonkosten subsidie	-13.779	-13.779
Mutatie voorziening langdurig zieke medewerkers	-29.999	55.861
	14.098.195	11.890.810
Aantal medewerkers	329 FTE	285 FTE
Sociale lasten en pensioenlasten		
Sociale lasten	2.586.869	2.012.177
Pensioenlasten	1.075.091	1.002.757
	3.661.960	3.014.934
Afschrijvingen immateriële vaste activa		
Afschrijving Software	30.588	22.978
Afschrijving Gebruiksrechten	21.659	21.659
	52.247	44.637
Afschrijvingen materiële vaste activa		
Afschrijvingen bedrijfsgebouwen en -terreinen	104.660	95.546
Afschrijvingen inventaris	164.964	136.816
Afschrijvingen verbouwingen	169.251	128.971
Boekresultaat verkoop	0	509
	438.874	361.842

Toelichting op de winst- en verliesrekening over 2023

	2023	2022
Overige personeelskosten		
Reiskosten woon - werk	480.447	144.924
Kosten Arbozorg	299.294	155.945
Ziektekostenverzekering	42.904	38.024
Opleidingskosten	191.951	61.500
Overige Personeelskosten	185.595	120.880
Stage Vergoeding	64.916	64.192
	1.265.107	585.465
Huisvestingskosten		
Huur lokalen	1.122.295	964.396
Huuropbrengsten	-178.645	0
Onderhoudskosten	336.877	324.068
Energiekosten	298.325	279.585
Overige huisvestingskosten	0	19.495
Verzekeringen	34.564	29.038
Belastingen en heffingen	70.788	53.087
Servicekosten VVE	172.200	282
	1.856.404	1.669.951
Exploitatiekosten		
Voeding en verzorging	400.253	346.333
Vervoerskosten buitenschoolse opvang	39.053	34.570
Activiteiten Top arrangement	23.909	31.102
VVE-materialen en activiteiten	19.303	13.972
Activiteiten	64.939	21.337
Speelgoed en materialen	125.619	112.792
	673.076	560.106
Kantoorkosten		
Porti	17.443	12.448
Drukwerk- en kopieerkosten	13.748	14.613
Kantoorbenodigdheden	24.117	27.334
Telefoonkosten	60.005	61.908
Contributies en abonnementen	27.917	50.903
Automatiseringskosten	763.807	557.999
Medezeggenschapskosten	20.490	17.674
	927.527	742.879
Verkoopkosten		
Reclame- en advertentiekosten	17.800	27.097
Public- en relationkosten	30.230	86.605
Reis- en verblijfkosten	31.304	38.207
Representatie	14.047	48.032
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	-79.553	43.755
	13.828	243.696

Toelichting op de winst- en verliesrekening over 2023

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Algemene kosten		
Adviseringskosten	23.367	19.568
Accountantskosten	62.435	92.679
	<u>85.802</u>	<u>112.247</u>
 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		
Rentebaten deposito's	28.976	0
	<u>28.976</u>	<u>0</u>
 Rentelasten en soortgelijke kosten		
Rente en bankkosten	41.245	38.854
	<u>41.245</u>	<u>38.854</u>
 Waardeverandering vordering financiële vaste activa		
Mutatie voorziening TSO	-24.923	-3.560
	<u>-24.923</u>	<u>-3.560</u>
 Vennootschapsbelasting		
Vennootschapsbelasting	-94.486	132.854
Mutatie belastinglatentie	-29.389	-6.146
	<u>-123.875</u>	<u>126.708</u>

De effectieve belastingdruk bedraagt 19%

OVERIGE TOELICHTINGEN

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van materiële invloed zijn op het beeld van de jaarrekening.

BEZOLDIGING VAN BESTUURDERS EN COMMISSARISSEN

	2023	2022
	PM*	PM*
Bestuurder		
Commissarissen	12.000	12.000
	<u>12.000</u>	<u>12.000</u>

De bezoldiging van de bestuurders omvat periodiek betaalde beloningen, zoals salarissen, vakantiegeld en sociale lasten, beloningen betaalbaar op termijn, zoals pensioenlasten, uitkeringen bij beëindiging van het dienstverband en winstdelingen, transitievergoedingen voor zover betrekking hebbend op de bestuurders, bonusbetalingen, voor zover deze posten ten laste zijn gekomen van de stichting en alle meerderheidsdeelnemingen van de stichting.

In 2023 is op grond van de vrijstelling van artikel 383 lid 1 BW2 afgezien van het opnemen van de bestuurdersbeloning, omdat vanaf 2017 mevrouw J.C. van den Akker de enige bestuurder is van de stichting.

OVERIGE GEGEVENS

De stichting Kinderopvang Friesland heeft nevenvestigingen die allen zijn gevestigd in Nederland.

RESULTAATBESTEMMING

Volgens artikel 12 van de statuten wordt de jaarrekening vastgesteld door het bestuur. Vooruitlopend op dat bestuursbesluit is het exploitatiesaldo over het jaar 2023 toegevoegd aan de algemene reserve.

Bestemming van het exploitatiesaldo	2023	2022
Algemene reserve	<u>-337.171</u>	<u>497.306</u>

Ondertekening

Franeker,

directeur

commissaris

commissaris

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarbericht opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben jaarrekening 2023 van Stichting Kinderopvang Friesland te Franeker gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarbericht opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Kinderopvang Friesland per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en RJ 630.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de winst- en verliesrekening over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Kinderopvang Friesland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Wij identificeren en schatten risico's in op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in Stichting Kinderopvang Friesland en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's. Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Risico: *Het risico dat het bestuur maatregelen van de interne beheersing doorbreekt*

Omschrijving frauderisico

Wij houden rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken.

In onze controleaanpak voor Stichting Kinderopvang Friesland houden wij er specifiek rekening mee dat het risico op doorbreken van interne beheersing in de eerste plaats tot uitdrukking komt in schattingsposten, waaronder de voorzieningen. Daarnaast is er sprake van een algemeen risico op doorbreking van interne beheersmaatregelen door het management.

Controleaanpak en waarnemingen

Wij hebben de volgende controlewerkzaamheden verricht, specifiek gericht op het frauderisico doorbreking van de interne beheersmaatregelen door het management in meer algemene zin:

- Beoordeling van schattingen op tendenties met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in hoofdstuk 'Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling', paragraaf schattingen, in de jaarrekening;
- Onderzoeken van journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt aan de hand van objectieve onderbouwingen.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing in algemene zin door het bestuur.

Risico: Frauderisico met betrekking tot de rechtmatigheid van de opbrengstverantwoording

Omschrijving frauderisico

Bij het identificeren en inschatten van frauderisico's gaan wij uit van de veronderstelling dat er bij de opbrengstverantwoording frauderisico's bestaan. Voor Stichting Kinderopvang Friesland ziet dit frauderisico toe op het onrechtmatig verantwoorden van subsidie opbrengsten.

Controleaanpak en waarnemingen

Als onderdeel van onze gegevensgerichte werkzaamheden is de aansluiting tussen kind- / bezettingsregistratie en de financiële administratie vastgesteld. Verder hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot de rechtmatigheid van de opbrengsten, waaronder:

- Het evalueren van de opzet en het bestaan van proces rondom (subsidie) opbrengsten met betrekking tot planning, opvang, facturatie en financieel administratieve verwerking;
- Specifieke gegevensgerichte werkzaamheden op de bezetting en zowel naar ouders als naar gemeenten gefactureerde prijzen aan de hand van onderliggende plaatsingsovereenkomsten, verkoopfacturen en geldontvangsten;
- Detailcontroles, waaronder steekproeven en deelwaarnemingen, ten aanzien van rechtmatigheidsaspecten met betrekking tot de subsidie opbrengsten waarbij is getoetst of overeenkomstig de beschikkingen en achterliggende protocollen is gehandeld;
- Data-analyse om journaalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen, waaronder specifieke (handmatige) journaalposten in de opbrengstverantwoording.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van de rechtmatigheid van de opbrengstverantwoording.

Risico: *Het risico dat functionarissen misbruik maken van toegekende betalingsbevoegdheden*

Omschrijving frauderisico

Wij hebben een leemte in het betalingsproces geconstateerd doordat intern meerdere personen bevoegd zijn tot het verrichten van betalingen en doordat het proces niet afdwingt dat wijzigingen in crediteurenstamgegevens worden gecontroleerd. Onder de betalingsbevoegden zijn ook personen met volledige toegang en rechten in de financiële administratie. Dit leidt tot een frauderisico van misbruik van de betalingsbevoegdheden waardoor geldmiddelen ongeoorloofd de organisatie verlaten zonder dat dit wordt ontdekt door interne beheersing.

Controleaanpak en waarnemingen

Als gevolg van de genoemde tekortkomingen in de interne beheersing konden wij niet steunen op de interne beheersing. Onze bevindingen hebben wij schriftelijk aan het management gerapporteerd.

Wij hebben gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd op de overige bedrijfskosten en kosten uitbesteed week en andere externe kosten. Hiermee hebben wij de nauwkeurigheid van de verantwoorde kosten gecontroleerd. Wij hebben aanvullende controlewerkzaamheden verricht op kostenbedragen die vaker dan één keer voorkomen in de boekhouding.

Verder hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd gericht op het bestaan van activa en passiva inclusief tussenrekeningen. Ook hebben wij journaalposten gecontroleerd op basis van risicocriteria, zoals memoriaalboekingen. Hierbij hebben wij alle memoriaalboekingen boven de vastgestelde ondergrens onderzocht.

Tevens hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd op bank export bestanden. Door middel van data analyse ons gericht op risicoposten, waaronder bijvoorbeeld uitgaande geldstromen.

Onze bovengenoemde en overige controle werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het risico op onrechtmatige betalingen.

Controleaanpak continuïteit

Zoals toegelicht in het onderdeel 'toekomst' in het bestuursverslag heeft het bestuur zijn continuïteitsbeoordeling voor de periode van tenminste de komende twaalf maanden uitgevoerd en geen gebeurtenissen of omstandigheden geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven. Wij hebben de specifieke beoordeling met het bestuur besproken en professioneel kritisch geëvalueerd.

Daarnaast omvatten onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te evalueren onder andere:

- overwegen of de continuïteitsbeoordeling van het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben door het bestuur te bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten;
- nagaan of het bestuur gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gereede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven;
- inwinnen van inlichtingen bij het bestuur over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door het bestuur verrichte continuïteitsbeoordeling;
- de solvabiliteitsratio's en liquiditeitsratio's beoordeeld op noodzaak tot nadere analyse van de toekomstige liquiditeitsprognoses.

Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen serieuze bedreiging van de continuïteit geïdentificeerd voor de komende 12 maanden.

Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat Stichting Kinderopvang Friesland haar continuïteit niet langer kan handhaven.

B. Verklaring over de in het jaarbericht opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarbericht andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag; en
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie;

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en RJ 630 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en RJ 630.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en RJ 630. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die

gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit;

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Leeuwarden, 26 april 2024

Omnyacc In Control B.V.

